Ceza Bölümü 2000/18 E. , 2000/17 K.

- ASKER KIŞI SANIK HAKKINDA, ASKERI SUÇ OLMAYAN, ASKER KIŞIYE KARŞI VEYA ASKERI MAHALDE YAHUT ASKERLIK HIZMET VE GÖREVLERI ILE ILGILI OLARAK IŞLENDIĞI DE ILERI SÜRÜLMEYEN "KAÇIRMA-ALIKOYMA" SUÇU
  - ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ KANUNU (353) Madde 9

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H.

Yakınan : Tekin Karahan

Mağdure : Yasemin Karahan

Sanık : Emin Beyazkurt

O L A Y : Gümüşhane Kh. ve Srv. Bl. Komutanlığı emrinde görevli sanık J. Er Emin Beyazkurt'un, Erzurum Mareşal Çakmak Hastanesinde tedavi olmak için sevk aldığı 29.4.1999 günü, önceden tanıştığı mağdure Yasemin Karahan'ı da yanına alarak Erzurum İline götürdüğü, böylece, reşit olmayan mağdureyi alıkoymak suçunu işlediği ileri sürülerek eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 430/2. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 3.5.1999 gün ve E:1999/902, K:1999/589 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

ERZURUM 3. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 7.5.1999 gün ve E:1999/677, K:1999/168 sayıyla; sanığın asker kişi ve yüklenen suçun da Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi uyarınca askeri suç olması nedeniyle yargılama görevinin askeri mahkemeye ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, 9. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

9. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 18.7.1999 gün ve E:1999/735, K:1999/345 sayıyla; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.3.1991 gün ve 1-1 sayılı İlke Kararı ile, Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" suçlarının Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi kapsamında bulunmadığının belirlenmiş olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, 9. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Hasan GERÇEKER, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN , Recep SÖZEN, A. Fahir KAYACAN' ın katılımlarıyla yapılan 19.6.2000 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN' in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet ÖZDEVECİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Y.Sezai KARAA'nın, davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME :

Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmemiştir. Adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur. Esasa ilişkin inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda, kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalâa edilmektedir.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında görevsizlik kararı veren adli yargı yerince, sanığın yüklenen suçu işlediği ileri sürülen günde asker kişi olması ve yüklenen suçun da "askeri suç" olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, sanığın sadece "asker kişi" sıfatını taşımasının, yukarıda anılan 353 sayılı Yasa'nın 9. maddesi hükmüne göre askeri mahkemede yargılanması için yalnız başına yeterli olmadığı, bu kriterin yanısıra asker kişi sanığa yüklenen suçun "Askeri suç" olması veya askeri suç olmasa bile "asker kişiye karşı" yahut "askeri mahalde" ya da "askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlenmiş olması" kriterlerinin ve bunlardan en az birinin de bulunması gerekmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 27.5.1991 gün ve 20877 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11.3.1991 gün ve 1 - 1 sayılı İlke Kararında; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi ile Türk Ceza Kanunu'nun 8. babına yapılan göndermenin 8. babın 1. faslında yer alan ırz ve iffete tecavüz fiillerinin cezalandırılmasına ilişkin hükümleri kapsadığı; 8. babın 2. faslında yer alan Türk Ceza Kanunu'nun 430. maddesinde düzenlenen "kaçırma ve alıkoyma" eylemlerinin bu kapsamda bulunmadığı, bu nedenle askeri suç sayılmayacağı gerekçesiyle asker kişilerin bu suça ilişkin davalarının çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu kararlaştırılmıştır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 30. maddesinde; Uyuşmazlık Mahkemesi kararları arasındaki çelişmelerin Genel Kurulca verilecek ilke kararları ile giderileceği, görev konusundaki İlke Kararlarının ise Uyuşmazlık

Mahkemesini ve bütün yargı mercilerini bağlayacağı öngörülmüştür.

Kaldı ki, 26.5.2000 tarihinde yürürlüğe giren 26.3.2000 gün ve 24001 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4551 sayılı Yasa'nın 38. maddesi ile Askeri Ceza Kanunu'nun 152. maddesi de yürürlükten kaldırılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;

a) Türk Ceza Yasası'nın 8. babının 2. faslında yer alan "kaçırma ve alıkoyma" suçu "askeri suç" olmadığından,

b) Görev uyuşmazlığına konu "kaçırma ve alıkoyma" suçunun asker kişiye karşı veya askeri mahalde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlendiğinin de ileri sürülmemesine göre; söz konusu suça ait kamu davasının adli yargı yerinde çözümlenmesi ve Erzurum 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Erzurum 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 7.5.1999 günlü, E:1999/677, K:1999/168 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 19.6.2000 günü KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ ile karar verildi.